สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ที่มีผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐของหน่วยงานของรัฐ ระดับหน่วยเบิกจ่าย ในเขตภาคเหนือตอนบน

Competencies of Accounting Practitioners That Affect the Quality of Government Accounting Operations of Government Agencies, and Disbursement Unit Level in the Upper Northern Region.

อัญชลี ปิ่นสร[1*], ชัยยศ สัมฤทธิ์สกุล[2], อรุณี ยศบุตร[3] และรัชนียา บังเมฆ[4]

Anchalee Pinsorn[1*], Chaiyot Sumritsakun[2], Arunee Yodbutr[3] and Ratchaneeya Bangmek[4]

[1] นักศึกษาปริญญาโท คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

[2] รองศาสตราจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

[3] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

[4] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

[1] Master's degree, Faculty of Business Administration, Meajo University

[2] Associate Professor, Faculty of Business Administration, Meajo University

[3] Assistant Professor, Faculty of Business Administration, Meajo University

[4] Assistant Professor, Faculty of Business Administration, Meajo University

[*] E-mail: Anchalee_kwang@hotmail.com

Received *July 18, 2024* ***Revised*** *May 15, 2025* ***Accepted*** *June 22, 2025*

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ที่มีผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ของหน่วยงานของรัฐ ระดับหน่วยเบิกจ่าย ในเขตภาคเหนือตอนบน มีเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 372 คน คือผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ของหน่วยงานของรัฐ ระดับหน่วยเบิกจ่าย ในเขตภาคเหนือตอนบน ทั้งหมดที่มีจากการใช้สูตร ทาโร่ ยามาเน่ (1973) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณเพื่อทดสอบสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ประกอบไปด้วย ด้านความรู้ความสามารถด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี ด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ด้านทัศนคติในวิชาชีพบัญชี และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีผลเชิงบวกต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ดังนั้น ผู้บริหารของหน่วยงานของรัฐ ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ เข้ารับการฝึกอบรมและพัฒนา

ความรู้ด้านวิชาชีพบัญชีอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐได้รับความรู้ ความเข้าใจ มีการพัฒนาศักยภาพในการดำเนินงานด้านบัญชีภาครัฐเพิ่มขึ้นและควรมุ่งเน้นให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐตระหนักถึงจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงาน รวมถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสมและทันสมัย เพื่อเพิ่มคุณภาพในการบัญชีภาครัฐที่ให้เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินผลและมีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ: สมรรถนะผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี, คุณภาพการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ, ผู้ทำบัญชีภาครัฐ

Abstract

This research aimed to study the competency of accounting practitioners that affected the quality of government accounting operations of government agencies, and the disbursement unit level in the upper northern region; The research tool was a questionnaire. There was a sample of 372 people, namely accounting practitioners of government agencies, the disbursement unit level in the upper northern region, all available, using the Taro Yamane formula (1973) at an error level of 0.05, and then using the data collected from the questionnaire to analyze using Descriptive statistics including Percentage, Mean, Standard Deviation; Multiple regression analysis to test hypotheses with statistical significance at the 0.05 level.

The research results found that the competencies of accounting personnel consist of knowledge, ability, accounting professional skills, work ethics, accounting professional attitudes, and information technology; which positively affect the quality of government accounting performance evaluation. Therefore, government agency executives should promote and support government accounting personnel to receive training and develop accounting professional knowledge regularly, so that government accounting personnel gain knowledge, understanding, and develop their potential in government accounting operations, and should focus on making government accounting personnel aware of work ethics, have a good attitude in work, and use information technology appropriately and up-to-date, to increase the quality of government accounting to meet the evaluation criteria and have better efficiency.

Keyword: Competency of Accounting Practitioners, Quality of Government Accounting Operations, Government Accountants

บทนำ

จากอดีตจนถึงปัจจุบันข้อมูลทางการเงินเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้ใช้งบการเงินทุกกลุ่ม เพราะหากหน่วยงานมีระบบการจัดทำบัญชีและรายงานทางการเงินที่ดีมีคุณภาพ ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ แสดงให้เห็นถึงภาพลักษณ์ของหน่วยงานที่มีความน่าเชื่อถือ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อนัยสำคัญในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน ทำให้นักบัญชีจะต้องพัฒนาความรู้ ความสามารถในทุก ๆ ด้านของตนให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้นไม่ว่าจะเป็นความรู้ ทักษะทางวิชาชีพบัญชี ทักษะด้านภาษา ความรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบัญชีทักษะด้านการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหามาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานในหน่วยงานของตนให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด (ภัสณที นุ่มประเสริฐ, 2560)

หน่วยงานภาครัฐเป็นองค์กรที่ให้บริการแก่ประชาชน โดยไม่หวังผลตอบแทนเชิงเศรษฐกิจ และบริหารทางด้านการเงินการบัญชีให้มีประสิทธิภาพและให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ นักบัญชีหน่วยภาครัฐ จะต้องแสดงความพร้อมทั้งด้านความสามารถ ศักยภาพของแต่ละบุคคลแสดงออกมาอย่างเต็มที่ เพื่อแสดงให้เห็นถึงสมรรถนะของตนเองในการปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายภายใต้ กฎ ระเบียบข้อบังคับของทางภาครัฐ ดังนั้นการที่นักบัญชีมีคุณสมบัติและสมรรถนะในการปฏิบัติงานที่ดีจะส่งผลให้หน่วยงานสามารถบริหารจัดการข้อมูลทางด้านการเงินการบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพและนำไปสู่การบริหารหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิผล (รังสิยา พิทักษ์คีรี และฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์, 2564) โดยสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ คือ พฤติกรรมในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ด้านความรู้ ความสามารถ ด้านทักษะทางวิชาชีพ ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ด้านทัศนคติในวิชาชีพบัญชี และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ โดยให้หน่วยงานของรัฐระดับหน่วยเบิกจ่าย มีหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติงานด้านบัญชีของตนเอง เพื่อให้การประเมินผลการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ครบถ้วนและเป็นปัจจุบันในทุกปีงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินผลฯ ที่กรมบัญชีกลางได้กำหนดไว้ (กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง, 2566)

จากการปรับเปลี่ยนระบบบัญชีส่วนราชการจากเดิมที่เน้นควบคุมการใช้จ่ายเป็นระบบแบบมุ่งเน้นผลผลิตและผลลัพธ์และปรับเปลี่ยนระบบบัญชีส่วนราชการจากเกณฑ์เงินสด (Cash Basis) เข้าสู่เกณฑ์คงค้าง (Accrual Basis) มาใช้ปฏิบัติราชการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 (กระทรวงการคลัง กรมบัญชีกลาง, 2545) หลังจากนั้นได้มีการเปลี่ยนแปลงการบันทึกรายการบัญชีไปจากเดิมที่บันทึกเองด้วยมือเป็นการบันทึกรายการบัญชีด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS) และมีการพัฒนาระบบอย่างต่อเนื่อง กรมบัญชีกลางซึ่งได้ติดตามและประเมินผลของการจัดทำบัญชี พบว่า การจัดทำบัญชีของส่วนราชการในเขตภาคเหนือตอนบนยังมีความคลาดเคลื่อนอยู่มาก สาเหตุมาจากการบันทึกข้อมูลในระบบ GFMIS ไม่เป็นไปตามขั้นตอนการปฏิบัติงานและการปรับปรุงไม่ครบถ้วน (กระทรวงการคลัง กรมบัญชีกลาง, 2558)

ตลอดจนปัจจุบัน เริ่มตั้งแต่วันที่ 4 เมษายน 2565 กระทรวงการคลังได้มีการปรับปรุงและพัฒนาระบบการเข้าใช้งานและดำเนินการด้านการเงินการคลังภาครัฐ เพื่อให้หน่วยงานผู้เบิกสามารถดำเนินการ เบิกเงินจากคลัง รับเงิน จ่ายเงิน และนำเงินส่งคลัง โดยจากเดิมคือ ระบบ Government Fiscal Management Information System: GFMIS เปลี่ยนเป็นระบบ New Government Fiscal Management Information System: New GFMIS Thai ยังพบว่าการปฏิบัติงานของส่วนราชการในเขตภาคเหนือตอนบน ยังมีความคลาดเคลื่อน ทำให้ข้อมูลทางบัญชีของส่วนราชการไม่ครบถ้วนถูกต้องและไม่เป็นปัจจุบัน และส่งผลให้คะแนนการประเมินคุณภาพบัญชี ยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ (กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง, 2566)

จากปัญหาที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าข้อมูลทางบัญชีภาครัฐมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานบัญชีภาครัฐ แม้ว่าจะมีปัจจัยหลายประการที่มีผลต่อคุณภาพของบัญชีภาครัฐ แต่สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานเป็นปัจจัยสำคัญที่มีบทบาทหลัก เช่น ความรู้และทักษะความสามารถในการวิเคราะห์และตรวจสอบ จริยธรรมและความซื่อสัตย์ การฝึกอบรมและพัฒนา การบริหารจัดการและการสนับสนุน เป็นต้น โดยตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 กรมบัญชีกลางได้กำหนดเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงาน

ด้านบัญชีภาครัฐ สำหรับหน่วยเบิกจ่ายภายใต้หน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสะท้อนถึงความรับผิดชอบต่อข้อมูลและการปฏิบัติงานด้านบัญชี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลทางบัญชีของส่วนราชการมีความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และเป็นตัวผลักดันให้ส่วนราชการเร่งตรวจสอบแก้ไขข้อมูลทางบัญชีของตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้รายงานการเงินของส่วนราชการมีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น ซึ่งประกอบด้วย 3 เรื่อง คือ ความถูกต้อง ความโปร่งใส และความรับผิดชอบ (กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง, 2566)

จากเหตุการณ์ข้างต้น พบว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐนั้นเป็นส่วนสำคัญในการจัดทำข้อมูลทางบัญชี รวมถึงรายงานทางการเงิน ซึ่งมีผลต่อหน่วยงานทั้งในการตัดสินใจและการบริหารจัดการ ดังนั้น สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ จึงเป็นสิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีต้องมีนอกเหนือจากความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงานด้านบัญชี ยังต้องมีความรู้ความสามารถด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นอีกด้วย เช่น การทำงานร่วมกับผู้อื่น การติดต่อประสานงาน การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมถึงการมีกิจนิสัยมีระเบียบ ละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัยและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพบัญชี เพื่อส่งเสริมให้หน่วยงานประสบความสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่ได้กำหนด อีกทั้งยังเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ของหน่วยงานของรัฐระดับหน่วยเบิกจ่าย ในเขตภาคเหนือตอนบน เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีของหน่วยงาน ให้ปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีคุณภาพดียิ่งขึ้น และเป็นข้อมูลในการเพิ่มคุณภาพการบัญชีภาครัฐให้เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินผลและมีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ที่มีผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ของหน่วยงานของรัฐ ระดับหน่วยเบิกจ่าย ในเขตภาคเหนือตอนบน

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ

สมรรถนะ หมายถึง พฤติกรรมในการทำงานของแต่ละบุคคลที่แสดงออกมาในรูปแบบของความรู้ความสามารถที่จะทำให้หน่วยงานนั้นบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยองค์ประกอบของสมรรถนะ หลักตามแนวคิดของ David C. McClelland กล่าวว่าสมรรถนะมี 3 ส่วน และ 5 องค์ประกอบ สมรรถนะ 3 ส่วน คือ 1) ลักษณะบุคคล (Personal Characteristics) 2) พฤติกรรม (Behavior) 3) ผลสัมฤทธิ์ (Performance) สมรรถนะ 5 องค์ประกอบ 1) ความรู้ (knowledge) ความรู้เฉพาะในเรื่องที่ต้องรู้เป็นสาระสำคัญ 2) ทักษะ (skill) สิ่งที่ทำได้อย่างชำนาญ คล่องแคล่ว อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง (self – image) ทัศนคติ ความคิด เจตคติ ค่านิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตน 4) บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล (traits) เอกลักษณ์ที่บ่งบอกหรือสามารถอธิบายถึงบุคคลนั้นได้ 5) แรงจูงใจ/เจตคติ (motives/attitude) เป็นแรงจูงใจหรือแรงขับภายใน ซึ่งทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่เป้าหมายหรือมุ่งสู่ความสำเร็จ

มณีวรรณ ศรีปาน (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง สมรรถนะนักบัญชีที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้วยการเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านบัญชีและการเงิน จำนวนทั้งสิ้น 381 คน พบว่า คุณภาพของรายงานทางการเงินที่สูงขึ้นเกี่ยวข้องกับความรู้ทางวิชาชีพ จริยธรรมทางวิชาชีพและทักษะในการปฏิบัติงาน

วารุณี ฤทธิขจร (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง สมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี กรมการเงินทหารอากาศ พบว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี กรมการเงินทหารอากาศ มีสมรรถนะทางวิชาชีพบัญชี แรงจูงใจการปฏิบัติงานและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากในทุกด้านสมรรถนะทางวิชาชีพบัญชี ด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงานและด้านทัศนคติในวิชาชีพบัญชี ส่งผลต่อประสิทธิภาพของผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี กรมการเงินทหารอากาศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รจนา วิ่งเดช (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์สมรรถนะเจ้าหน้าที่การเงินและงานการบัญชีที่มีผลต่อการปฏิบัติงานบัญชีกรณีศึกษาสถานศึกษาภาครัฐสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่งานการเงินและงานการบัญชีสถานศึกษาภาครัฐสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจำนวน 586 คน พบว่า ความรู้และทักษะ มีอิทธิพลทางตรงต่อสมรรถนะเจ้าหน้าที่การเงินและการบัญชี ซึ่งสมรรถนะด้านความรู้เป็นสิ่งสำคัญต่อเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีเพราะการเรียนรู้เป็นสิ่งที่สำคัญมากและสมรรถนะด้านทักษะมีผลต่อการปฏิบัติงานบัญชี

รุ่งรัศมี รัชสมบัติ และกัญญาณัฐ รัตนประภาธรรม (2565) ได้ทำการวิจัย เรื่อง สมรรถนะทาง วิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักวิชาการเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัย มหาสารคาม พบว่า สมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพและด้านทัศนคติทางวิชาชีพ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพรายงานทางการเงินโดยรวม
อย่างมีนัยสำคัญ

2. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี

พฤติกรรมในการทำงานของผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงตามตำแหน่งหรือได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดทำบัญชีและหรือกำกับดูแลการปฏิบัติงานบัญชีโดยตรง รวมถึงการจัดทำรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐที่แสดงออกมาในรูปแบบของความรู้ความสามารถที่จะทำให้หน่วยงานนั้นบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (กระทรวงการคลัง, 2562)

วิไลรัตน์ เพ็ชรหึง (2564) พบว่า สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาคราชการมีผลเชิงบวกต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ประกอบไปด้วย ด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ด้านทัศนคติในวิชาชีพบัญชีและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

รังสิยา พิทักษ์คีรี และฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์ (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานด้านการบัญชีของกรมการเงินกลาโหม พบว่า สมรรถนะนักบัญชีส่งผลทางบวกต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานด้านการบัญชีของกรมการเงินกลาโหมทั้ง 4 ด้าน โดยเฉพาะทางด้านทัศนคติในวิชาชีพบัญชีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เนื่องจากนักบัญชีพึงมีจริยธรรมและทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพตามหลักฆราวาสธรรม 4 ของทางพระพุทธศาสนาและทางด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงานด้านบัญชีการปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการโดยยึดถือตามระเบียบอย่างเคร่งครัดมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

นพัชกร ทองเรือนดี และคณะ (2566) ได้ทำการวิจัย เรื่อง สมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชีเขตปทุมธานี พบว่า สมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีและคุณภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชีเขตปทุมธานีอยู่ในระดับมากและสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและสมรรถนะด้านค่านิยมจรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ ที่ส่งผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชีเขตปทุมธานี

สรุปได้ว่าสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) สมรรถนะด้านความรู้ความสามารถ เป็นองค์ประกอบสำคัญในทฤษฎีสมรรถนะ โดยความรู้ความสามารถเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับงานนั้น ๆ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จ 2) สมรรถนะด้านทักษะทางวิชาชีพ ถือเป็นหนึ่งในปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความสำเร็จในงาน ทักษะที่จำเป็นนั้นสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้จากการฝึกฝนและประสบการณ์ในงานบัญชี ทักษะทางวิชาชีพ เช่น ความสามารถในการวิเคราะห์งบการเงิน การใช้เครื่องมือบัญชี ถือเป็นทักษะที่สำคัญที่ต้องพัฒนาเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องแม่นยำ 3) สมรรถนะด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นองค์ประกอบสำคัญในทฤษฎีสมรรถนะที่

มุ่งเน้นไปที่การสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น 4) สมรรถนะด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงาน เป็นปัจจัยหลักที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานดำเนินงานอย่างถูกต้องตามมาตรฐานและสร้างความเชื่อมั่นในองค์กร ในงานบัญชีจริยธรรมในการทำงานมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดทำรายงานข้อมูลทางการเงินที่โปร่งใส ช่วยให้การทำงานด้านบัญชีมีความน่าเชื่อถือและไม่เกิดการทุจริต 5) สมรรถนะด้านทัศนคติในวิชาชีพบัญชี เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับมุมมอง ความคิด ความเชื่อและทัศนคติต่อวิชาชีพบัญชี ทัศนคติที่ดีต่อการทำงานเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถแสดงศักยภาพได้อย่างเต็มที่ ทัศนคติเชิงบวกต่อวิชาชีพบัญชี เช่น ความเชื่อมั่นในบทบาทของการบัญชีในการส่งเสริมความโปร่งใสของข้อมูลทางการบัญชีจะช่วยให้นักบัญชีปฏิบัติงานด้วยความกระตือรือร้นและยึดมั่นในหลักการวิชาชีพ ทำให้การทำงานมีคุณภาพสูงและมีความน่าเชื่อถือ และ 6) สมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีความสำคัญอย่างมากในสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานบัญชีเนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการจัดเก็บ ประมวลผล และรายงานข้อมูลทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในบริบทของการบัญชี เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยให้นักบัญชีสามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ด้วยการใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป และการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินผ่านเทคโนโลยีช่วยให้การตัดสินใจและรายงานผลทางการเงินมีความรวดเร็วและแม่นยำ

3. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพการบัญชีภาครัฐ

การปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีของหน่วยงานของรัฐ เกิดจากปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีและมีการรายงานงบทดลองซึ่งเป็นผลการปฏิบัติงานผ่านระบบ New GFMIS Thai เป็นการประเมินความสำเร็จในการจัดทำบัญชีการเงินและบัญชีของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งสะท้อนถึงการปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อข้อมูล มีความครบถ้วน ถูกต้องเป็นปัจจุบัน รวมถึงมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้และสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการบริหารทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการปฏิบัติงานด้านบัญชีควรเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพบัญชีภาครัฐ ทั้ง 3 ด้าน คือ ความถูกต้อง ความโปร่งใส และความรับผิดชอบ โดยกรมบัญชีกลางเป็นผู้กำหนดคะแนนและประเมินการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ

4. หน่วยงานของรัฐ ระดับหน่วยเบิกจ่ายในภาคเหนือตอนบน

หน่วยงานของรัฐ ระดับหน่วยเบิกจ่ายในเขตภาคเหนือตอนบน หมายถึง (1) ส่วนราชการ (2) มหาวิทยาลัย (3) กลุ่มจังหวัด ที่มีรหัส (70xxx) และ (4) จังหวัด ที่มีรหัส (70xxx) ที่ได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายและเบิกเงินจากกรมบัญชีกลางหรือสำนักงานคลังจังหวัด แล้วแต่กรณี โดยต้องมีกระบวนการ การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง ผ่าน “ระบบ” หมายความว่า ระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS) ซึ่งต้องดำเนินการโดยผ่านช่องทางและวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด และเริ่มตั้งแต่วันที่ 4 เมษายน 2565 กระทรวงการคลังได้กำหนดให้หน่วยงานผู้เบิกสามารถดำเนินการเบิกเงินจากคลัง รับเงิน จ่ายเงิน และนำเงินส่งคลังในระบบ New GFMIS Thai แทน ระบบ GFMIS Thai

(หนังสือเวียนกระทรวงการคลัง, 2562) และภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ แพร่ น่าน พะเยา ลำปาง ลำพูน และแม่ฮ่องสอน

5. กรอบแนวคิดงานวิจัย

การศึกษาวิจัยสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐที่มีผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ของหน่วยงานของรัฐ ระดับหน่วยเบิกจ่าย ในเขตภาคเหนือตอนบน ได้มีการวางกรอบแนวคิดเพื่อใช้สำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

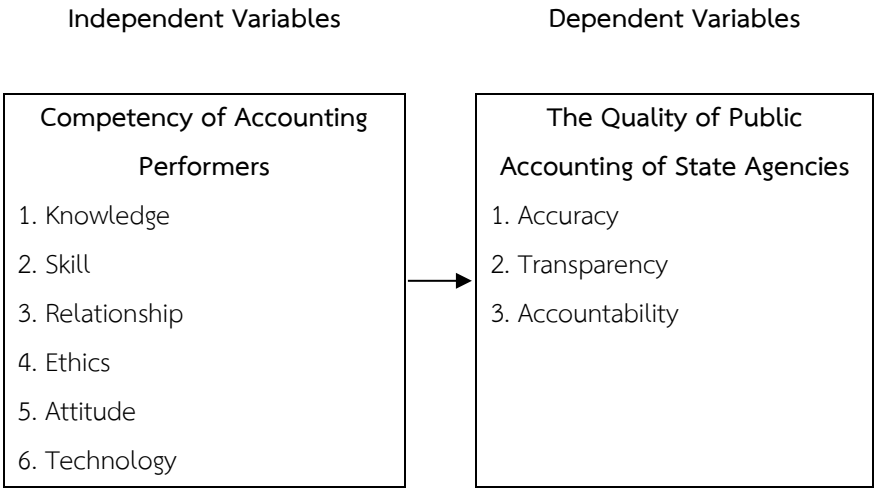

Figure 1 Conceptual Framework

ทำให้ผู้วิจัยดำเนินการตั้งสมมติฐานงานวิจัยได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 : สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีมีผลเชิงบวกต่อคุณภาพการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐของหน่วยงานของรัฐ ระดับหน่วยเบิกจ่ายในเขตภาคเหนือตอนบน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ของหน่วยงานของรัฐ ระดับหน่วยเบิกจ่าย ในเขตภาคเหนือตอนบนทั้งหมด 804 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาครั้งนี้ โดยเก็บข้อมูลโดยการจัดส่งแบบสอบถามไปยังประชากรทั้งหมด จำนวน 804 คน และได้รับตอบกลับแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำมาใช้ได้ จำนวน 372 คน ซึ่งเป็นจำนวนที่มากกว่าการคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Taro Yamane เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่มี ความแม่นยำและเชื่อถือได้มากขึ้น การศึกษาในครั้งนี้จึงใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 372 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ทำงาน จังหวัดที่ตั้งของ

หน่วยงาน เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิดชนิดเลือกตอบ (Check List) ส่วนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ความสามารถ 2) ด้านทักษะทางวิชาชีพ 3) ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 4) ด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงาน 5) ด้านทัศนคติในวิชาชีพบัญชี และ 6) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 27 ข้อคำถาม ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยเป็นคำถามปลายเปิด โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา ความถูกต้องเหมาะสมทางด้านภาษาและหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อความ ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ทุกข้อและไปปรับปรุง แก้ไขถ้อยคำและเรียงลำดับให้เหมาะสม ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และทดลองใช้ (try out) กับผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำผลของการทดสอบไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของแอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยรวมเท่ากับ 0.879 ดังนั้น เครื่องมือการศึกษาครั้งนี้ จึงมีความเชื่อมั่นและจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสาร งานวิจัยบทความสื่อสารสนเทศ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการเก็บข้อมูลผลคะแนนของคุณภาพการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความถูกต้อง ด้านความโปร่งใส และด้านความรับผิดชอบ จากรายงานผลการประเมินคุณภาพการบัญชีภาครัฐ โดยมีคะแนนรวมทั้งสิ้น 630 คะแนน แยกเป็นรายด้าน คือ 450, 150 และ 30 ตามลำดับ

3.2 ข้อมูลปฐมภูมิ ใช้แบบสอบถามจำนวน 804 ชุด ผ่าน google from แล้วส่ง link ผ่านแอพพลิเคชัน โดยมีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาและ มีความสมบูรณ์ จำนวน 372 ชุด คิดเป็น 46 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker, Kumay and Say (2001) ที่นำเสนอว่าการส่งแบบสอบถาม ต้องได้รับกลับคืนมาอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงจะเป็นที่ ยอมรับได้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา หลังจากเก็บแบบสอบถามครบตามจำนวนแล้ว รวมถึงการรวบรวมรายงานข้อมูลผลคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้องของชุดข้อมูลและลงรหัส (Coding Form) ในแบบสอบถามทุกข้อ หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ตรวจสอบและลงรหัสแล้วไปวิเคราะห์โดยการประมวลผลข้อมูลผ่านโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อทำการวิเคราะห์ทางสถิติ

สำหรับข้อมูลที่ประมวลผลที่รวบรวมได้นำมาวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการอธิบายข้อมูลทั่วไป จำแนกผลการวิเคราะห์ออกเป็นแบบสอบถามตอนที่ 1 โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ แบบสอบถามตอนที่ 2 โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการแปลค่าคะแนน มีการวัดระดับ คือลักษณะมีคำถามให้เลือกตอบถึงระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐและการรวบรวมรายงานข้อมูลผลคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐประกอบด้วย

ด้านความถูกต้อง ความโปร่งใสและความรับผิดชอบ มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และมีเกณฑ์ในการให้คะแนนในแต่ละระดับ ดังนี้ มีการวัดระดับ 5 ระดับ คือ มากที่สุด = 5, มาก = 4, ปานกลาง = 3, น้อย = 2 น้อยที่สุด = 1 การแปลความหมายค่าเฉลี่ย คือ มากที่สุด = 4.50–5.00, มาก = 3.50–4.49, ปานกลาง = 2.50–3.49, น้อย = 1.50–2.49 และน้อยที่สุด = 1.00–1.49

4.2 สถิติวิเคราะห์เชิงอนุมาน มีวิธีการวิเคราะห์ โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัวขึ้นไปกับตัวแปรตามเพียง 1 ตัว หรือ เรียกว่าการถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการได้ ดังนี้

OAS = b 0+ b1KNW+ b2SKL+ b3REL+ b4ETH +b5ATI +b6TEC+e

เมื่อ OAS แทน คุณภาพการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ

KNW แทน สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ด้านความรู้ความสามารถ

SKL แทน สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี

REL แทน สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

ETH แทน สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงาน

ATI แทน สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ด้านทัศนคติในวิชาชีพบัญชี

TEC แทน สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลการวิจัย

Table 1 Present the mean and standard deviation of opinions regarding the performance competencies of public sector accounting personnel at the disbursement unit level in the Upper Northern Region of Thailand

Competency of Accounting Performers	Competency Area					
	Highest	High	Medium	Low	Lowest	Mean
	Value (%)	Value (%)	Value (%)	Value (%)	Value (%)	(S.D.)
Knowledge	159 (42.74)	149 (40.05)	60 (16.13)	4 (1.08)	0 (0.00)	4.17 (High)
Skill	142 (38.17)	154 (41.40)	72 (19.35)	4 (1.08)	0 (0.00)	4.22 (High)
Relationship	259 (69.62)	113 (30.38)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.55 (Highest)
Ethics	357 (95.97)	15 (4.03)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	4.83 (Highest)
Attitude	284 (76.34)	67 (18.01)	20 (5.38)	1 (0.27)	0 (0.00)	4.55 (Highest)

Competency of Accounting Performers	Competency Area					
	Highest	High	Medium	Low	Lowest	Mean
	Value (%)	Value (%)	Value (%)	Value (%)	Value (%)	(S.D.)
Technology	119 (31.99)	202 (54.30)	46 (12.37)	5 (1.34)	0 (0.00)	4.16 (Hight)
					Overall Mean Score	**4.41 (Hight)**

จากตารางที่ 1 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีของหน่วยงานของรัฐ ระดับหน่วยเบิกจ่าย ในเขตภาคเหนือตอนบน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.41) พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย 4.83) รองลงมา คือ ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (ค่าเฉลี่ย 4.55) ที่มีค่าเท่ากันกับด้านทัศนคติในวิชาชีพบัญชี (ค่าเฉลี่ย 4.55) และในระดับมาก ได้แก่ ด้านทักษะวิชาชีพบัญชี (ค่าเฉลี่ย 4.22) รองลงมา ด้านความรู้ความสามารถ (ค่าเฉลี่ย 4.17) และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ค่าเฉลี่ย 4.16) ตามลำดับ

Table 2 Pearson Correlation Coefficient Analysis

Variable	OSA	KNW	SKL	REL	ETH	ATI	TEC
OSA	1						
KNW	0.850**	1					
SKL	0.835**	0.886**	1				
REL	-0.166**	-0.133	-0.156**	1			
ETA	0.232**	0.197**	0.138	0.020	1		
ATI	0.789**	0.791**	0.772**	-0.211**	0.216**	1	
TEC	0.750**	0.761**	0.775**	-0.129	0.167**	0.701**	1

** Pearson Correlation is significant at the 0.01 level

จากตารางที่ 2 พบว่า ตัวแปรอิสระของสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี และตัวแปรตามของคุณภาพการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐของหน่วยงานของรัฐ ระดับหน่วยเบิกจ่าย ในเขตภาคเหนือตอนบน มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ

Table 3 Checking Tolerance values and calculating VIF

Independent Variables	Collinearity Statistics	
	Tolerance	VIF
Knowledge	0.178	5.611
Skill	0.182	5.486
Relationship	0.947	1.056
Ethics	0.935	1.069
Attitude	0.325	3.074
Technology	0.361	2.771

จากตารางที่ 3 พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวแปร ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ด้านทัศนคติในวิชาชีพบัญชี และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่า Tolerance ต่ำสุดเท่ากับ 0.178 ซึ่งเกณฑ์มากกว่า ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) พยากรณ์คุณภาพการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐได้สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีสามารถนำไปตั้งแต่ -0.166 ถึง 0.850 คือ ตัวแปรอิสระทุกตัวของเกณฑ์ขั้นต่ำที่ต้องการที่ 0.1 และค่า VIF มีค่าสูงสุดเท่ากับ 5.611 ซึ่งน้อยกว่า 10 ตามเกณฑ์ ดังนั้นสรุปได้ว่าตัวแปรอิสระ ทั้ง 6 ตัวแปร ไม่มีความสัมพันธ์กัน และมีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

Table 4 Regression analysis to examine the competency of public sector accounting personnel and the quality of public sector accounting performance

Model		Coefficients		t-statistic	P-value
		B	Std. Error		
1	Constant	0.694	0.028	25.074	0.000
	Knowledge	0.006*	0.001	5.982	0.000
	Skill	0.004*	0.001	4.534	0.000
	Relationship	0.000	0.001	-0.808	0.420
	Ethics	0.003*	0.001	2.469	0.014
	Attitude	0.004*	0.001	4.996	0.000
	Technology	0.003*	0.001	3.202	0.001
Adjusted R^2 = .783, F = 224.436*, P-value = .000					

a. Dependent Variable Quality of performance in governmental accounting practices

* P < 0.05

จากตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระ จากผลทดสอบทำให้สรุปได้ว่าค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงซ้อน (R2) เท่ากับ 0.787 หมายความว่า ด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะทางวิชาชีพด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ด้านทัศคติในวิชาชีพบัญชี และด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ มีประสิทธิภาพในการร่วมกันพยากรณ์ตัวแปรตามได้แม่นถึงร้อยละพยากรณ์คุณภาพการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐได้สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีสามารถนำไปตั้งแต่ -0.166 ถึง 0.850 คือตัวแปรอิสระทุกตัวของเกณฑ์ขั้นต่ำที่ต้องการที่ 0.1 และค่า VIF มีค่าสูงสุดเท่ากับ 5.611 ซึ่งน้อยกว่า 10 ตามเกณฑ์ ดังนั้นสรุปได้ว่าตัวแปรอิสระ ทั้ง 6 ตัวแปร ไม่มีความสัมพันธ์กัน และมีความเหมาะสม ที่จะนำไปวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) 78.70 ส่วนร้อยละที่เหลือ 21.30 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาทดสอบ

ผลทดสอบสมมติฐาน สรุปได้ว่า สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐมีผลเชิงบวกต่อคุณภาพการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ มีค่า P-Value เท่ากับ 0.000 หมายความว่า สมการถดถอยเชิงพหุคูณนี้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หากพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะทางวิชาชีพ ด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ด้านทัศคติในวิชาชีพบัญชี และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่า B เท่ากับ 0.006, 0.004, 0.003, 0.004 และ 0.003 ตามลำดับ มีค่า P-Value เท่ากับ 0.000, 0.000, 0.014, 0.000 และ 0.001 ตามลำดับ มีค่า t-statistic เท่ากับ 5.982, 4.534, 2.469, 4.996 และ 3.202 ตามลำดับ กล่าวคือ สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะทางวิชาชีพ ด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ด้านทัศนคติในวิชาชีพบัญชี และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความสัมพันธ์เชิงบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติต่อคุณภาพการปฏิบัติงานบัญชีภาครัฐ แสดงให้เห็นว่าเมื่อสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐทั้ง 5 ด้าน เพิ่มขึ้น คุณภาพการปฏิบัติงานบัญชีภาครัฐก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นกัน ในขณะที่ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีค่า B เท่ากับ 0.000 มีค่า P-Value เท่ากับ 0.420 และมีค่า t-statistic เท่ากับ -0.808 แสดงให้เห็นว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ

อภิปรายผล

จากการศึกษา เรื่อง สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ของหน่วยงานของรัฐระดับหน่วยเบิกจ่าย ในภาคเหนือตอนบน สามารถนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้ สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ พบว่า สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐที่มีผลเชิงบวกต่อคุณภาพการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ เนื่องจากคุณภาพการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐที่มีคุณภาพที่ดีและมีประสิทธิภาพต้องอาศัยสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านความรู้ความสามารถ เช่น การสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในการปฏิบัติงาน มีความรู้เกี่ยวกับระบบงานและมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ 2) ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี เช่น สามารถปฏิบัติ

ตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับได้อย่างถูกต้อง 3) ด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงาน เช่น มีความโปร่งใสเป็นอิสระเที่ยงตรงและซื่อสัตย์สุจริต 4) ด้านทัศนคติในวิชาชีพบัญชี เช่น มีกิจนิสัยที่ดี มีระเบียบวินัย กระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน 5) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น สามารถใช้งานแก้ปัญหา จัดเก็บข้อมูลในระบบ New GFMIS Thai ได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ วิไลรัตน์ เพ็ชรหึง (2564) พบว่า สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีและที่มีผลเชิงบวกต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประกอบไปด้วย ด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ด้านทัศนคติในวิชาชีพบัญชี และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีผลเชิงบวกต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ โดยคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ในด้านความถูกต้อง ร้อยละ 38.20 ด้านความโปร่งใส ร้อยละ 74.40 และด้านความรับผิดชอบ ร้อยละ 11.90 หากผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐมีสมรรถนะด้านความรู้ความสามารถด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ด้านทัศนคติในวิชาชีพบัญชีและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สอดคล้องกับ วารุณี ฤทธิขจร (2564) พบว่า สมรรถนะทางวิชาชีพบัญชี ด้านความรู้ความสามารถส่งผลต่อประสิทธิภาพของผู้ปฏิบัติงาน ด้านการเงินและบัญชีด้านคุณภาพของงานโดยภาพรวม เนื่องจากการปฏิบัติงานเพื่อให้สำเร็จและบรรลุเป้าหมายความรู้ความสามารถด้านบัญชีมีความสำคัญต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีจึงมีการเรียนรู้ พัฒนาและเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาในวิชาชีพอยู่ตลอดเวลา รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สอดคล้องกับ นพัชกร ทองเรือนดี และคณะ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง สมรรถนะนักบัญชีที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถาน ประกอบการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ปัจจัยที่จะส่งผลให้การรายงานมีคุณภาพสูงขึ้น เกี่ยวข้องกับความรู้ทางวิชาชีพ เช่น เศรษฐศาสตร์ ภาษีอากร กฎหมายและข้อบังคับทางธุรกิจ จริยธรรมทางวิชาชีพ เช่น การจัดการการเงินและการบัญชี ทักษะการปฏิบัติงาน เช่น ทักษะการรายงานทางการเงิน ทักษะการจัดการองค์กร เช่น สภาพแวดล้อมทางธุรกิจและองค์กร ทักษะการปรับตัวสำหรับยุคดิจิทัล เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศ ในส่วนสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐที่ไม่ส่งผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล แม้ว่าจะมีความสำคัญต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่นในบริบทขององค์กรโดยรวม แต่ในกรณีของการปฏิบัติงาน ด้านบัญชีภาครัฐ สมรรถนะด้านนี้อาจไม่ใช่ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อคุณภาพของงาน เนื่องจากลักษณะงานบัญชีมีความเฉพาะเจาะจงและเน้นที่ ความถูกต้อง แม่นยำของข้อมูลและการปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายเป็นหลัก ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลจึงอาจไม่ได้ส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ของงานบัญชีที่ต้องอาศัยการจัดการข้อมูลและ การวิเคราะห์เชิงเทคนิคมากกว่าการทำงานที่ต้องพึ่งพาความสัมพันธ์หรือการประสานงานกับผู้อื่น ในทางปฏิบัติงานบัญชีส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางเอกสารและข้อมูลที่ต้องการความ รอบคอบและการทำงานที่เป็นระบบ ซึ่งอาจดำเนินการได้โดยไม่ต้องอาศัย

การสื่อสารหรือการ ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นมากนัก ดังนั้น การเพิ่มสมรรถนะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอาจไม่ส่งผล กระทบที่ชัดเจนต่อคุณภาพการปฏิบัติงานในด้านนี้ เนื่องจากความสำเร็จในการปฏิบัติงานบัญชีขึ้นอยู่ กับความรู้ความสามารถทางวิชาชีพและการปฏิบัติตามมาตรฐานทางบัญชีมากกว่าปัจจัยทางสังคมภายในองค์กร ดังนั้น การพัฒนาสมรรถนะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอาจมีประโยชน์ในบริบทอื่น แต่ในบริบทของงานบัญชีภาครัฐสมรรถนะด้านนี้ไม่ได้มีบทบาทสำคัญในการยกระดับคุณภาพการ ปฏิบัติงานโดยตรง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1.1 ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ควรมีการพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ด้านความรู้ความสามารถ ควรพัฒนาและรักษาความรู้ที่ทันสมัยเกี่ยวกับมาตรฐานบัญชีและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ด้านทักษะทางวิชาชีพ ควรเสริมสร้างทักษะทางวิชาชีพ พัฒนาทักษะต่าง ๆ เพื่อให้การทำงานมีคุณภาพสูงสุด ด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ต้องตระหนักและยึดมั่นในจรรยาบรรณทางวิชาชีพ เพื่อความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ด้านทัศนคติในวิชาชีพบัญชี ควรมีทัศนคติที่ดีมุ่งมั่นทำงานตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบและความสำเร็จในหน้าที่ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ต้องพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย เพื่อทำให้การทำงานสะดวก รวดเร็ว และลดข้อผิดพลาด

1.2 หน่วยงานของรัฐ ควรมีการสนับสนุนการฝึกอบรม ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ทางบัญชี ทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นและเทคโนโลยีสารสนเทศให้แก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ มีการส่งเสริมจริยธรรม ที่เน้นความโปร่งใสและซื่อสัตย์สุจริต เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีมีแนวทางในการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับจริยธรรมทางวิชาชีพ ซึ่งจะช่วยพัฒนาคุณภาพของงานบัญชีภาครัฐให้ดีขึ้น

2. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

2.1 ควรมีการขยายการศึกษาไปยังหน่วยงานของรัฐในเขตภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะและคุณภาพการปฏิบัติงานในบริบทที่แตกต่างกัน

2.2 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะ เพื่อให้องค์กรสามารถนำปัจจัย ที่ส่งผลต่อสมรรถนะไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาบุคลากรให้เหมาะสมกับความท้าทายในอนาคต และ เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีภาครัฐ

2.3 ควรมีการศึกษาโดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีอื่น เช่น การเก็บข้อมูลร่วมกันแบบผสมผสาน เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ เพื่อส่งผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมบัญชีกลาง, กระทรวงการคลัง. (2545). *การปรับเปลี่ยนระบบบัญชีส่วนราชการจากเกณฑ์เงินสดเข้าสู่เกณฑ์คงค้าง*. กรมบัญชีกลาง.

กรมบัญชีกลาง, กระทรวงการคลัง. (2558). *คู่มือการบัญชีภาครัฐสำหรับราชการ*. กรมบัญชีกลาง.

กรมบัญชีกลาง, กระทรวงการคลัง. (2566). *แนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. กรมบัญชีกลาง.

กระทรวงการคลัง. (2562a). *ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2562*. กระทรวงการคลัง.

กระทรวงการคลัง. (2562b). *หลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง ว่าด้วยหลักเกณฑ์และคุณสมบัติผู้ทำบัญชีของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2562*. กระทรวงการคลัง.

นพัชกร ทองเรือนดี, สุภาวดี ศิริวัฒน์ และอาธิตญา ฉวีวงษ์. (2566). สมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชีเขตปทุมธานี. *วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น, 5*(5), 339-350.

ภัสณที นุ่มประเสริฐ. (2560). *ปัจจัยจูงใจประสิทธิภาพการปฏิบัติงานนักการเงินบัญชีในหน่วยงานทหาร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

มณีวรรณ ศรีปาน. (2564). *สมรรถนะนักบัญชีที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสถานประกอบการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

รจนา วิ่งเดช. (2564). *การวิเคราะห์สมรรถนะเจ้าหน้าที่งานการเงินและงานการบัญชีที่มีผลต่อการปฏิบัติงานบัญชีกรณีศึกษาสถานศึกษาภาครัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

รังสิยา พิทักษ์คีรี และฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานด้านการบัญชีของกรมการเงินกลาโหม. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์, 17*(2), 42-55.

รุ่งรัศมี รัชสมบัติ และกัญญาณัฐ รัตนประภาธรรม. (2565). สมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักวิชาการเงินและบัญชีในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. *วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 4*(1), 13-27.

วารุณี ฤทธิขจร. (2564). *สมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี กรมการเงินทหารอากาศ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

วิไลรัตน์ เพ็ชรหึง. (2564). *สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีและการตรวจสอบภายในภาคราชการที่มีผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐของสถานศึกษาอาชีวศึกษารัฐบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

Aaker, D. A., Kumar, V., & George, Day, S. (2001). *Marketing Research*. (7th ed.). Hoboken, NJ: Wiley.

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา